

HORM

Machten van Anir

deel 1

Joost Thissen

inkijkexemplaar

Joost Thissen

HORM

Machten van Anir
deel 1

Eerste druk 2023

Copyright © Joost Thissen, auteur

Copyright © Paul van der Laan, illustrator

Omslag vormgeving ProBeeld | Ambilicious

Binnenwerk vormgeving Ambilicious Studio

Redactie Inanna van den Berg | Ambilicious

Copyright © 2023 Ambilicious, Breda

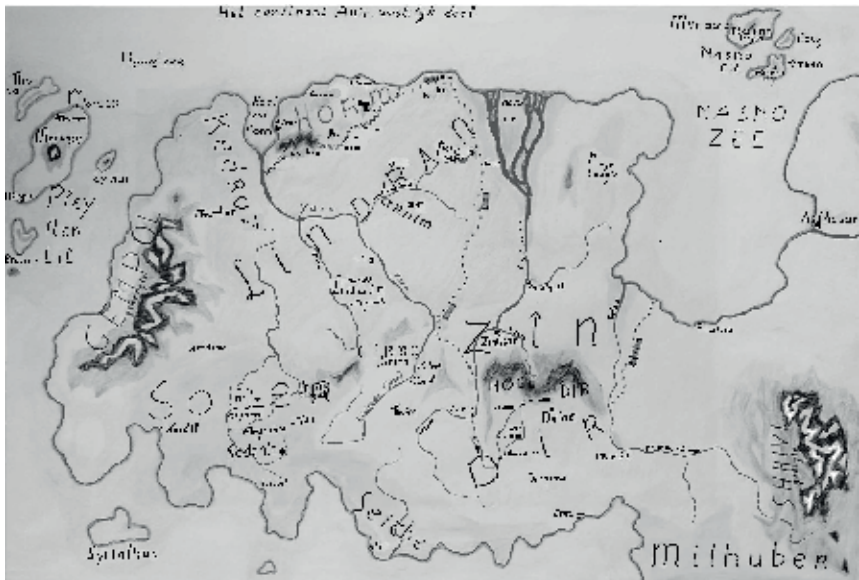
ISBN 978-94-93275-92-8 | NUR 336

www.ambilicious.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

HORM

Machten van Anir deel 1

Voorwoord

Voor u ligt het eerste deel van *Machten van Anir*, een epische vertelling over onderdrukking en geweld, waar hoop en dapper verzet tegenwicht aan bieden. In het verhaal sturen liefde, vriendschap en de zucht naar avontuur het verloop van het leven, terwijl altijd en overal het lot op de loer ligt, mensen verrast en teleurstelt of onverwacht geluk brengt. De mensen in *Anir* zijn net als wij, sommigen onbaatzuchtig, lief en zorgzaam, anderen wraakzuchtig, door woede en haat verteerd. Net als bij ons onderscheiden enkelen zich door hun heldhaftige koppigheid, een houding die de loop van de geschiedenis kan laten kantelen.

Vanwege deze thema's kan het verhaal de lezer doen denken aan de conflicten, oorlogen en vele vormen van uitbuiting in onze geschiedenis. Aan voorbeelden ontbreekt het niet. Toch is dit verhaal geen verkapte ode aan Willem van Oranje, Montgomery of Zhukov en ook niet aan de revolutionair Che Guevara: zij zagen zichzelf om verschillende redenen als strijders voor de vrijheid. Niettemin oordelen wij verschillend over de rol en het belang van deze (vrijheid)strijders, al naar gelang de kant van de geschiedenis of het politieke spectrum waar wij staan.

Dit verhaal speelt niet in onze wereld; evengoed lijken de volkeren en culturen in *Anir* soms wel een spiegelbeeld van Europa of Azië. Toch gaat iedere vergelijking met gebeurtenissen en mensen in onze wereld mank: dit is geen historische roman, maar fantasy.

OVER DE HOOFDPERSOON

Lyss wordt een vrijheidsstrijder tegen zijn wens, enkel omdat het lot hem daartoe dwong. Die wending vormt hem, de gebeurtenissen die erop volgen schuren, schaven en polijsten zijn geest tot hij degene is, die hij had moeten zijn.

Lyss heeft het doorzettingsvermogen van de poolreiziger Roald Amundsen, is behendiger met pijl en boog dan Robin Hood en is rechtschapen als Salomon of Gandhi.

Belangrijker dan die kenmerken is hoe hij met zijn beperkingen en tekortkomingen leert om te gaan, hoe hij met vallen en opstaan, door het lot getergd, volwassen wordt. En leert om op een lotgenoot en vriend als Yossi te vertrouwen

De laatste stadhouder

Iospar stond op het punt naar een vergadering van de Raad van Beheer te gaan, die misschien de allerlaatste zou zijn. Hij wachtte op zijn assistent, overdacht de situatie en zag uit over het meer, waar geen boten voeren, en over het platteland tot aan de woudzoom, waar de Vlake van Toldamerin eindigde. Hij sprak half binnensmonds. 'Waarom moeten wij plotseling met de verwoesting van dit alles bedreigd worden door een volk dat zich niet eens hier wil vestigen, laat staan het land en de welvaart met ons delen? Wat bezielt de Keizer van Zîn om ons land binnen te vallen en de heerschappij op te eisen?'

Iospar stond op zijn balkon en keek van grote hoogte uit over een stukje van het enorme gebied, waarvan hij al bijna twintig jaar de voornaamste leidsman was. Vandaag kon de laatste dag van zijn veeljarige loopbaan als Stadhouder zijn. Dat zou allesbehalve als een opluchting voelen. Evenals de andere leden van de Raad van Beheer van Toldamerin genoot hij een bijzonder voorrecht: iedere ochtend vóór hij aan het werk ging, kon hij vanuit de woontoren voor de Beheerders het uitzicht over het meer bewonderen, waar doorgaans honderden kleine en grotere vaartuigen op en neer voeren. Spelevaren was een van de meest geliefde vormen van tijdverdrijf voor de bewoners van de stad en het omringende gewest.

Vandaag niet: er was geen levende ziel op het water te bekennen, op de eenden en zwanen na die als minuscule stipjes op het water in de diepte bewogen: de inwoners van Toldamerin hadden andere zaken aan hun hoofd dan zeilen, vissen of lekker luiëren en uitwaaien op het water.

De woontoren voor de Beheerders reikte hoger dan enig ander gebouw in de stad, als belangrijkste gezagdrager mocht Iospar de bovenste etage bewonen. Voor de leden van de Raad van Beheer was dit, naast een aanzienlijke materiële beloning voor hun werk en een hoog aanzien onder hun stadgenoten, de enige compensatie voor de zwaarte van hun taak die hen permanent in beslag nam. Van iedere

volwassen inwoner van Toldamerin en de gewesten in het Rijk Lin werd verlangd dat hij of zij tenminste vier jaar lang diensten in het belang van de samenleving verrichtte. Voor degenen die tot Beheerder gekozen werden, gold zelfs een termijn van acht jaar. De gehele periode waren zij verplicht bijna als kluizenaars in het regeringscentrum door te brengen, zodat hun wijsheid, vindingrijkheid en daadkracht volledig ten goede van de gemeenschap konden komen. Alleen tijdens de vastgestelde verlofperiodes mochten zij deze voor de Raadsleden gereserveerde woontoren voor langere tijd verlaten.

Velen beschouwden Toldamerin als de mooiste stad van het westelijk deel van het continent Anir, ongeëvenaard in schoonheid en bijna ook in grootte door buitenlandse metropolen. Ver naar het zuiden lag het fraaie Sodente, de hoofdstad van Soden, dat kon wedijveren met Diriam, het juweel in het land van de Dir, dat in de zonovergoten vlakte prijkte als hoofdstad van het koninkrijk Dir. Een vergelijking met Toldamerin zou men in die steden niet lichtvaardig maken.

Alleen Asthodar, ver naar het oosten gelegen, maakte in woord en geschrift aanspraak op de titel "mooiste stad van het continent" en dat vooral op grond van haar omvang, de overrijverige haven en de robuuste vuurtoren die voor schippers uit vele landen het einde van ontberingen en onzekerheid betekende. Iospar was er nooit geweest, hij kende Asthodar goed genoeg uit de verhalen van reizigers en de vele beschrijvingen met illustraties in de bibliotheek van zijn stad. Het was een belediging voor de bouwkundigen van Lin dat Asthodar mee wilde dingen naar de titel 'Mooiste stad van West-Anir': dan kon je net zo goed een plumpe dikzak tot prima ballerina van het stedelijk ballet benoemen.

'Nee', stelde Iospar vast, 'niet één stad ter wereld kan bij ons prachtige Tolda in de schaduw staan; niet Diriam in het Rijk van de Tienduizend en ook niet Sodente of het zonnige Argamos dat zich, net als Toldamerin, kan spiegelen in haar eigen meer. Om over Asthodar te zwijgen, die grauwe industriestad, of het bonkige Zinthan aan de Salwen, wat nóg minder fraai is, al denken ze daar ter plaatste ongetwijfeld anders over. De Zin zijn kennelijk zo intens jaloers dat ze met hun enorme legers ons land zijn binnengedrongen en deze prachtige stad bedreigen.'

Iospar stuurde zijn gedachten terug naar het aangename deel van zijn overpeinzingen en riep het beeld op van de schoonheden die hem nog meer bekoorden dan zijn stad: zijn vrouw, Eleani, en hun drie dochters. Zolang hij stadhouder was, woonden zij in een overheidsvilla in een voorstad. Iospar wist dat hij aan een ongewone roeping gehoor gaf, omdat hij na de eerste termijn van acht jaar in zijn openbare functie vrijwillig beschikbaar was voor een tweede termijn van gelijke duur. Natuurlijk was dat aanlokkelijk gemaakt met een hogere beloning, evengoed was tweemaal acht jaar een flink deel van een mensenleven, zeker voor een vader van drie jonge kinderen. En nu was hij al bijna halverwege zijn derde termijn als stadhouder, de hoogste gezagdrager in het stadsgewest en daarmee de voornaamste leidsman van zijn volk Lin. Voorbij Horm, in het meest westelijke deel van Anir, in Kedroz of het land van de Bruine Horden, en in de landen ten zuiden van Cirmo en Soden, ja zelfs in de oostelijke stadstaat Asthodar werd zijn naam door de plaatselijke leiders met respect uitgesproken.

Iospar was eerlijk genoeg om te erkennen dat dit gegeven bijdroeg aan de aantrekkelijkheid van de positie van Stadhouder of Eerste Beheerder, zoals het officieel heette. In een andere functie zou hij zich niet hebben laten herkiezen. Was hij bijvoorbeeld Beheerder Waterwerken geweest, dan was hij na de verplichte eerste ambtstermijn van acht jaar teruggekeerd naar zijn gezin en had hij mogelijk zijn loopbaan vervolgd als auteur of musicus. Of als docent in de wijsbegeerte, een vak dat hem bijzonder fascineerde. De functie van Beheerder bezag hij het liefst vanuit een filosofische invalshoek: was het niet zijn belangrijkste taak met zijn Raadsleden, uit naam van de bevolking die hen daartoe aangewezen had, vast te stellen welke ethische, sociale en esthetische normen nageleefd dienden te worden en op welke wijze?

Aan het eind van zijn eerste termijn hadden de collega-raadsleden erop aangedrongen dat hij zich zou laten herkiezen. Zijn beste medewerkers waren bereid een tweede termijn te vervullen, op voorwaarde dat Iospar als stadhouder zou aanblijven. Naar de beweegredenen voor hun verzoek had Iospar niet gevraagd, het feit dat ze het vroegen was genoeg. In het laatste jaar van de eerste termijn werd hij regelmatig op straat aangeklampt door mensen die hem op het hart drukten in

het belang van hun stad Eerste Beheerder te blijven.

Iospar was ervan overtuigd dat hem dat eerbetoon vooral te beurt viel vanwege zijn zakelijke en eenvoudig te volgen aanpak. Van iedere tien werkdagen bracht hij er slechts drie door in het Beheersgebouw, het centrale knooppunt van de regeringsactiviteiten. De overige dagen trok hij met een gevolg van Beheerders en ambtenaren door de stad van het ene punt naar het andere waar beslissingen moesten worden genomen. Ter plaatse besprak hij de situatie met de betrokkenen en nam hij met de verantwoordelijke raadsleden en met inbreng van de aanwezige belanghebbenden de nodige besluiten. Minstens vier dagen per maand bracht hij met een selecte groep ambtenaren door in de gewesten die rond Toldamerin lagen om ook daar aandacht te besteden aan problemen en het vinden van oplossingen. Eens per maand gaf hij voor wie het horen wilde op het grote plein in het stadscentrum tekst en uitleg over zaken van algemeen belang in het land. Dat was al van oudsher een vast gebruik in Toldamerin, zijn voorgangers hadden het lang niet zo vaak gedaan als Iospar, die oprecht plezier beleefde aan deze bijeenkomsten.

Het meest genoot hij van de middagen dat hij met een groep van soms wel vijftien tot twintig stadgenoten door de stad wandelde, terwijl men een thema besprak wat die groep in het bijzonder aanging. Nu eens waren dat leerlingen die over het onderwijs en hun persoonlijke toekomst kwamen praten, dan weer handelaren die het over accijnzen of de broodnodige uitbreiding van het aantal verharde wegen wilden hebben. Delegaties uit andere gewesten of staten ontving hij liefst op gelijke wijze: al lopend door de stad werden dan de grote lijnen van een gezamenlijk plan van aanpak of een handelsverdrag vastgesteld, die door gespecialiseerde ambtenaren werden uitgewerkt tot regels, wetten of overeenkomsten. Iedere inwoner van Toldamerin had hem vaker zo bezig gezien: breed gebarend of luisterend in een groep hoogwaardigheidsbekleders of tieners, voortschrijdend over de geplaveide wegen of onder de galerijen.

Bij aanvang was zijn grootste bezwaar tegen de functie geweest dat hij in volledige afzondering leefde van zijn vrouw en de kinderen die bij het begin van zijn eerste ambtstermijn één, drie en vier jaar waren.

Men was hem op dat punt vergaand tegemoetgekomen: in zijn tweede ambtstermijn werd het aan zijn eigen inzicht overgelaten wanneer bij zijn gezin in hun villa kon zijn. Eleani zag er geen bezwaar meer in en de tweede termijn verliep zoals iedereen verwacht had: de stad en haar omliggende gebieden gedijden in voorspoed. Dat had geleid tot een voorspelbaar verzoek aan het eind van zijn tweede termijn en zelfs als men de beloning voor zijn functie niet verder had verhoogd, zouden hij en Eleani hebben ingestemd met een verlenging. Ze zagen elkaar zo vaak als de regeringszaken het volgens Iospar toelieten en dat was in hun ogen voldoende voor een gelukkige levensband.

In deze derde ambtstermijn eisten de omstandigheden een zware tol: Eleani en de kinderen had hij de laatste maanden zelden gezien, het enige samenzijn van langere duur was tijdens het zomerverlof. En de laatste keren dat ze elkaar zagen, hadden ze enkel over vluchten gesproken. Er heerste onrust in de stad, ja zelfs paniek bij sommigen. Dat was terecht.

De eerste geruchten hadden de stad tijdens zijn zomerverlof bereikt: in het oosten vonden bijna dagelijks schermutselingen met indringers plaats. De berichten over de strijd waren verwarrend en verrassend: ten oosten van het Lin-rijk lagen tot aan de Salwen verlaten wouden en steppen die toebehoorden aan de Zîn. Het Zîn-volk was niet talrijk en het grootste deel leefde rond de hoofdstad Zinthan, waar de Salwen en de Zirwen samenvloeiden, ver weg in het zuiden.

De steppen langs de benedenloop en de immense mondingsdelta van de Salwen waren het sinds mensenheugenis ongebruikte eigendom van de Zîn. Waarom zouden zij Lin aanvallen, dat zich buiten het enorme gebied bevond wat al te veel voor hen was om te bevolken? Als zij het niet waren, wie dan wel? Bruine Horden uit het verre westen die de Salwen opvoeren op zoek naar buit of nieuwe gebieden? Dat was uiterst onwaarschijnlijk: het was voor hen eenvoudiger de Yarn in het westen over te steken en van die kant Lin binnen te vallen. Zoiets was nooit eerder gebeurd: ook zij beschikten over een groter gebied dan zij konden bevolken en aan rooftochten in andere landen hadden zij zich nog nooit schuldig gemaakt.

Een tweede aspect dat de verwarring in de hand werkte, had te maken

met de oorlogszuchtige reputatie en de hoge graad van bewapening van de Zin. Het was tot in de verste uithoeken van het continent bekend dat zij het gebied rond de Salwen als hun eigendom beschouwden. Behalve de vloot van Asthodar en de Tienduizend uit Dir hoefde geen enkele strijdmacht illusies te koesteren over de kansen in een oorlog tegen de Zin. Voor Asthodar was het gebied niet interessant en met de Dir onderhield de Federatie van Lin nauwe en zeer vriendschappelijke banden.

Alleen Iospars eigen volk zou kunnen overwegen het gebied te koloniseren. Noch hij, noch één van de andere leiders van de gewesten in Lin hadden een verzoek daartoe aan de Zin gericht. Al was de vlakte van Toldamerin dichtbevolkt, geen weldenkend mens zou de Zin om land vragen: zo'n verzoek stond gelijk met vragen om moeilijkheden! Het steppengebied in het noorden was zeer dun bevolkt: er was binnen het Rijk Lin plaats genoeg voor verdere aanwas van de bevolking: Lin had werkelijk niets nodig van de Keizer van Zin en andersom gold dat ook. Waarom dan die invasie? Alleen omdat het kon?

Vele generaties geleden hadden de Zin in het verre zuiden plotseling een groot deel van het land tussen de Salwen en de Yarn opgeëist. Landen in de nabijheid, zoals Soden, Cirmo en Dir hielden zich afzijdig. De stadstaten Nilves en Glaron, de enige versterkte steden van betekenis in het gebied, stonden er alleen voor en hadden wijselijk gezantschappen naar Zin gestuurd: eerbiedig boden zij de Allerhoogste aldaar het gezag over hun gebied en het recht op het heffen van schatting aan.

Alle gezanten waren wegens belediging van de Keizer van Zin in het openbaar geëxecuteerd: hij was in toorn ontstoken omdat het gezantschap de euvele moed had gehad hem zijn eigendom te schenken. Het gebied was zijn bezit geworden door zijn wens het te bezitten! En alsof dat niet genoeg was had men de onvergeeflijke fout gemaakt de schattingsplicht te omschrijven als een heffingsrecht dat aan de Allerhoogste werd geschonken terwijl het juist een gunst betrof van de keizer aan de schatplichtige. Die verwierf het voorrecht om vanaf dat moment accijnzen aan de keizer af te dragen. Het geheel getuigde volgens de hoogste leider van de Zin van een morele aftakeling, waarvoor alleen de doodstraf in haar gruwelijkste vorm voldoening kon geven.